Dosarul №2a-237/2023 I instanță
Nr. comp. 2-22158215-06-2a-04112023 judecător Brînza Andrei

judecătoria Cimișlia sediul Leova

D E C I Z I E

20 martie 2024 **mun. Comrat**

Colegiul judiciar al Curții de Apel Comrat
în componența:
președintele completului, judecătorul Ștefan Starciuc
judecătorii Grigori Colev și Dmitrii Fujenco
grefierei Nezalzova Marina

cu participarea:
reprezentantului pârâtului *****, avocatul Todorov Maxim
pârâtului *****
reprezentantului reclamantei Dombrovschi Ecaterinei, avocatul Șcheau Igor
intervenientul accesoriu Dombrovschi Elena

examinând în ședință publică în ordine de apel a apelului declarat de către avocatul Șcheau Igor în interesele Dombrovschi Ecaterinei şi apelului incident declarat de avocatul Todorov Maxim în interesele lui ***** împotriva hotărârii judecătoriei Cimișlia, sediul Leova din data de 24 iulie 2023, adoptată pe cauza civilă la cererea de chemare în judecată inițiată de avocatul Șcheau Igor în interesele reclamantei Dombrovschi Ecaterina către ***** cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori, încasarea cheltuielilor suplimentare de tratament și încasarea cheltuielilor de judecată și acțiunea reconvențională înaintată de către reprezentantul reclamantului reconvențional *****, avocatul Todorov Maxim către Dombrovschi Ecaterina, cu intervenient accesoriu Vicol Elena privind modificarea modului de încasare a pensiei de întreținere a copiilor minori și încasarea cheltuielilor de judecată,

audiind raportul judecătorului pe fondul cauzei, argumentele participanţilor la proces şi examinînd motivele cererii de apel în raport cu materialele cauzei,

A C O N S T A T A T:

1. <u>Circumstanţele cauzei:</u>

La 31 octombrie 2022 la Judecătoria Cimișlia (sediul Leova) a fost înregistrată cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Șcheau Igor, în interesele reclamantei Dombrovschi Ecaterina către ***** cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori, încasarea cheltuielilor suplimentare de tratament și încasarea cheltuielilor de judecată. (f.d. 2-4, vol I)

În motivarea cererii de chemare în judecată se invocă că, între reclamantă și pârât la data de 20.04.2007 la primăria or. Iargara r-nul Leova, a fost încheiată căsătoria. În acest sens a fost eliberat certificatul de căsătorie. Din relația de căsătorie părţile au doi copii minori comuni ***** născută la ***** și ***** născută la*****. Inițial, relațiile de căsătorie dintre părți decurgea normal, dar ulterior datorită numeroaselor neînțelegeri, părțile au încetat de facto relațiile de căsătorie, copii minori comuni fiind în prezent în grija exclusivă a reclamantei. În sensul celor precizate, prin hotărârea judecătoriei Leova din 09.06.2016 căsătoria încheiată între părți a fost desfăcută, în acest sens fiind eliberat certificatul de divorț.

Ulterior, reclamanta a depus în adresa judecătoriei Cimișlia cererea de chemare în judecată privind stabilirea locului de trai și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori, după divorț. Soluționând pricina civilă vizată, prin hotărârea judecătoriei Cimișlia, sediul central din 27.11.2018, s-a admis acțiunea civilă depusă de Dombrovschi Ecaterina, în partea privind executarea pretențiilor vizând încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori, în mărime de 1000 lei lunar pentru fiecare copil și încasarea cheltuielilor de judecată.

Menționează, că în temeiul acestei hotărâri judecătorești, a fost emis titlul executoriu, care a fost depus spre executare la executorul judecătoresc Postovan-Ungureanu Ala.

Referitor la pretenția cu privire la modificarea pensiei de întreținere a copiilor minori, invocă că, în prezent necesitățile materiale de întreținere a copiilor minori

nu sunt determinate doar de cheltuielile pentru alimentația şi vestimentația acestora, or, acestea includ și cheltuieli legate de școlarizarea copiilor, transportul acestora în caz de necesitate, plata cheltuielilor comunale e.c.t.

În ceia ce privește mărimea pensiei de întreținere, indică că, în condițiile Codului familiei, legiuitorul a prevăzut ca pensia de întreținere să se încaseze în formă bănească fixă, iar la caz, urmează să se încaseze o pensie de întreținere într-o mărime care ar asigura în cel mai optim mod interesele copilului minor. Or, mărimea pensiei de întreținere poate depăși jumătate din minimul de existență stabilit conform datelor furnizate de Biroul Național de Statistică al RM.

Privitor la pretenția privind încasarea cheltuielilor suplimentare de tratament ale minorilor, precizează, că reclamanta a suportat, în mod unipersonal, o serie de cheltuieli legate de tratament stomatologic pentru minorele ***** și *****. Astfel, copii au beneficiat și continuă să beneficieze de tratament stomatologic în cadrul clinicii ”Studio Dentistico Dott. Fenio” din localitatea Saint Angelo din Piove, Padova, Italia. Astfel, reclamanta a suportat cheltuieli pentru tratament stomatologic al minorelor în sumă totală de 5362 euro.

Astfel, de către partea reclamantă se solicită modificarea mărimii pensiei de întreținere datorate de pârât, prin încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantei, a pensiei de întreținere a copiilor minori comuni ai părților, ***** a.n. ***** și *****, a.n.***** în mărime fixă a câte 2000 lei lunar (*în total 4000 lei lunar*), din momentul depunerii prezentei cereri și până la atingerea majoratului de către copii, încasarea din contul pârâtului în beneficul reclamantei a cheltuielilor suplimentare de tratament (stomatologic) ale copiilor ***** și ***** în mărime de 2681 euro și încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamatei a tuturor cheltuielilor de judecată suportate de reclamantă în legătură cu prezenta pricină civilă.

La data de 13 ianuarie 2023 de către reprezentantul pârâtului/reclamantului reconvențional *****, avocatul Todorov Maxim a fost depusă acțiunea reconvențională către Dombrovschi Ecaterina, intervenient accesoriu Vicol Elena, în interesele minorului ***** privind modificarea modului de încasare a pensiei de întreținere a copiilor minori și încasarea cheltuielilor de judecată. (f.d. 180-181, vol I)

În motivarea cererii de chemare în judecată reconvențională a invocat că, prin hotărârea judecătoriei Cimișlia, sediul central din 27.11.2018 a fost admisă acțiunea civilă depusă de Dombrovschi Ecaterina împotriva lui ***** privind

încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori ***** și *****, în mărime fixă a câte 2000 lei lunar, din momentul depunerii cererii și până la atingerea majoratului de către copii. În temeiul hotărârii judecătoriei Cimișlia, sediul central din 27.11.2018 a fost emis titlul executoriu, care a fost depus la executare la executorul judecătoresc Postovan-Ungureanu Ala.

Ulterior, Dombrovschi Ecaterina a depus acțiune civilă împotriva lui ***** la judecătoria Cimișlia sediul Leova, prin care solicită modificarea mărimii pensiei de întreținere datorate de pârât prin încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantei, a pensiei de întreținere a copiilor minori comuni ai părților, ***** a.n. ***** și *****, a.n.***** în mărime fixă a câte 2000 lei lunar (*în total 4000 lei lunar*), din momentul depunerii prezentei cereri și până la atingerea majoratului de către copii, încasarea din contul pârâtului în beneficul reclamantei a cheltuielilor suplimentare de tratament (stomatologic) ale copiilor ***** și ***** în mărime de 2681 euro și încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamatei a tuturor cheltuielilor de judecată suportate de reclamantă în legătură cu prezenta pricină civilă.

Atrage atenția asupra faptului că la momentul emiterii hotărârii instanței de judecată din 27.11.2018, ***** nu era angajat oficial în câmpul muncii, iar la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori, instanța de judecată s-a ghidat de prevederile art.76 Cod familiei. De asemenea, la data emiterii hotărârii vizate ***** nu avea copilul minor *****, născut la *****.

Mai indică, că potrivit certificatului nr.923 din 14.01.2022, eliberat de Direcția Situații Excepționale Hîncești, se confirmă că ***** este angajat în funcția de sergent al s/intern salvator al SPSP Iargara al SEE Leova al Direcției Situații Excepționale Hîncești al IGSU al MAI, începând cu data de 01.11.2021-prezent, fiind reflectat și cuantumul salariului. Totodată, potrivit certificatului de naștere seria *****, se constată că *****, născut la ***** este fiul lui Dombrovschi Ion și Vicol Elena.

Invocă, că urmare a celor indicate supra se confirmă schimbarea stării financiare și familiale a lui Dombrovschi Ion, fiind întrunite condițiile art.110 Codul familiei.

Astfel, pârâtul/reclamantul reconvențional Dombrovschi Ion solicită admiterea cererii reconvenționale și modificarea modului de încasare a pensiei de întreținere, stabilit în temeiul hotărârii judecătoriei Cimișlia, sediul central din 27.11.2018, pentru minorii ***** și ***** de la suma de 1000 lei, pentru fiecare

copil lunar, sub forma de încasare a pensiei de întreținere în cuantum de 1/3 pentru copii minori ***** şi ***** din salariu și/sau din alte venituri ale lui *****, respingerea cererii de chemare în judecată depusă de Dombrovschi Ecaterina împotriva lui Dombrovschi Ion privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori: ***** și ***** de la suma de 1000 lei lunar pentru fiecare copil separat la suma de 2000 lei lunar pentru fiecare copil separat, ca fiind neîntemeiată și încasarea cheltuielilor judiciare legate de achitarea taxei de stat în mărime de 150 lei și asistența juridică.

Hotărârea instanței de fond ce constituie obiectul apelului:

Prin hotărârea judecătoriei Cimișlia sediul Leova din 24 iulie 2023, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Șcheau Igor, în interesele reclamantei Dombrovschi Ecaterina către Dombrovschi Ion cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori, încasarea cheltuielilor suplimentare de tratament și încasarea cheltuielilor de judecată.

S-a admis integral acțiunea reconvențională înaintată de către reprezentantul reclamantului reconvențional Dombrovschi Ion, avocatul Todorov Maxim către Dombrovschi Ecaterina, intervenient accesoriu Vicol Elena, în interesele minorului ***** privind modificarea modului de încasare a pensiei de întreținere a copiilor minori.

S-a modificat cuantumul pensiei pentru întreținerea copiilor minori stabilit în baza hotărârii Judecătoriei Cimișlia, sediul central nr.2-827/18 din 27.11.2018.

S-a dispus încasarea de la Dombrovschi Ion în beneficiul lui Dombrovschi Ecaterina pensie pentru întreținerea copiilor minori *****, născută la ***** și *****, născută la*****, în cuantum de 1/3 (o treime) din salariu și/sau alte venituri lunare ale pârâtului, dar nu mai puțin de 1500 (o mie cinci sute) lei lunar, pentru fiecare copil, până la atingerea vârstei majoratului copiilor, începând cu data înaintării cererii, adică din 31.10.2022.

S-a încasat de la ***** în beneficiul lui Dombrovschi Ecaterina cheltuielile suplimentare de tratament a copiilor minori *****, născută la ***** și *****, născută la*****, în cuantum de 11250 lei (unsprezece mii două sute cincizeci lei).

S-a încasat de la Dombrovschi Ecaterina în beneficiul lui Dombrovschi Ion, cheltuielile judiciare suportate în cadrul procesului pentru achitarea taxei de stat la depunerea acțiunii reconvenționale, în sumă de 150 lei (o sută cincizeci lei).

S-a încasat de la Dombrovschi Ion în beneficiul lui Dombrovschi Ecaterina cheltuielile judiciare suportate în cadrul procesului pentru asistență juridică în

sumă de 3000 lei, cheltuieli pentru traduceri în sumă de 6400 lei, iar în total suma de 9400 lei (nouă mii patru sute lei).

S-a încasat de la Dombrovschi Ion în beneficiul statului, taxa de stat în sumă de 1080 lei (o mie optzeci lei) de a cărei plată este scutit reclamantul la înaintarea cererii.

În rest, cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Șcheau Igor, în interesele reclamantei Dombrovschi Ecaterina către Dombrovschi Ion cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori, încasarea cheltuielilor suplimentare de tratament și încasarea cheltuielilor de judecată, s-a respins ca neîntemeiată.

În baza art.256 alin.(1) lit. a) Cod de procedură civilă, hotărârea în partea încasării pensiei de întreținere s-a dispus a fi executată imediat. (f.d. 237, vol I, 2-12, vol. II)

2. <u>Argumentele apelantului vis-a-vis de pretinsa ilegalitate a hotărârii atacate:</u>

La data de 02 august 2023, avocatul Şcheau Igor în interesele reclamantei Dombrovschi Ecaterina a înaintat cerere de apel nemotivată (f.d. 1, vol II), iar ulterior ***la data de 22 noiembrie 2023***, cerere de apel motivată, prin conținutul căreia a solicitat casarea hotărârii judecătoriei Cimișlia sediul Leova din 24 iulie 2023 şi pronunțarea unei noi hotărâri privind admiterea integrală a cererii de chemare în judecată, cu modificarea mărimii pensiei de întreținere datorate de pârât prin *încasarea* din contul pârâtului în beneficiul reclamantei, a *pensiei de întreținere* a copiilor minori comuni ai părților, ***** și *****, în mărime fixă a câte *2000 lei lunar (în total 4000 lei lunar), din momentul depunerii* cererii de chemare în judecată și până la *atingerea majoratului* de către copii; încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantei a *cheltuielilor suplimentare de tratament* (stomatologic) ale copiilor ***** și *****, în mărime de *2681 euro;* respingerea integrală a acțiunii reconvenționale înaintate de către pârâtul Dombrovschi Ion privind modificarea modului de încasare a pensiei de întreținere a copiilor minori și încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantei a *tuturor cheltuielilor de judecată* suportate de reclamantă în legătură cu prezenta pricină civilă, în prima instanță și intanța de apel. (f.d.27-31)

În susținerea celor solicitate apelantul a indicat că, prima instanță, fără a ține cont de interesul superior al copiilor minori din speță, ignorând necesitățile materiale ale acestora, precum și suportarea de cheltuieli realmente necesare pentru

tratamentul copiilor, punând în prim plan anume interesele pur-materiale ale pârâtului și nu drepturile copiilor de a fi întreținuți în mod corespunzător, a admis eronat, doar parțial, cererea de chemare în judecată și-integral, acțiunea reconvențională depusă de pârât, fapt care impune intervenția instanței de apel.

Astfel, susine că în partea pretenției vizate, prima instanță a admis următoarele erori de drept și de fapt: - a ignorat interesul superior al copiilor minori ***** și ***** la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori, admițând eronat parțial această pretenție.

Invocă că, fără a ține cont de faptul că cheltuielile de tratament ale copiilor minori din speță au fost necesare, real-efectuate și rezonabile ca mărime, contrar interesului superior al copiilor minori din speță, interpretând eronat normele de drept material incidente speței, prima instanță a admis doar o parte (mizeră) a acestor cheltuieli, şi totodată fără a efectua o examinare deplină a circumstanțelor de fapt ale speței, fără a răspunde la toate argumentele esențiale de fapt și de drept ale părții reclamante, doar în baza poziției părţii pârâte, în mod unilateral, contrar art. 6 par. 1 al CEDO, a pronunțat o hotărâre care nu corespunde rigorilor motivării, expuse de CPC.

Astfel, consideră că prima instanță a ignorat interesul superior al copiilor minori ***** și ***** la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori, admițând eronat parțial această pretenție.

Susţine că după cum a menționat partea reclamantă *în prezent,* necesitățile materiale de întreținere a copiilor minori din speță *nu sunt determinate doar de* cheltuielile pentru alimentația, vestimentația acestora, or acestea includ și cheltuieli legate de școlarizarea copiilor, transportul acestora în caz de necesitate, plata cheltuielilor comunale etc.

Indică că în ceea ce privește mărimea pensiei de întreținere, în condițiile Codului familie, legiuitorul moldav a făcut posibilă în lipsa informațiilor privind veniturile debitorului întreținerii; ca pensia de întreținere să se încaseze *în mărime bănească fixă.* În acest caz, urmează să se încaseze o pensie de întreținere într-o mărime care ar asigura *în cel mai optim mod* interesele copilului minor. Or, mărimea pensiei de întreținere poate depăși jumătate din minimul de existență stabilit conform datelor furnizate de Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova. Susţine că în același sens, este important și aspectul, care este un fapt unanim recunoscut, că necesitățile de întreținere ale copiilor minori urmează a fi apreciate ca fiind *doar în continuă creștere.*

Menţionează că, înscrisurile prezentate de partea reclamantă rezultă o schimbare esențială a necesităților de întreținere a celor doi copii minori comuni din speță, manifestată prin cheltuieli sporite pentru alimentația, vestimentația, studiul, hrana, transportul acestora.

Astfel, indică spre exemplu că:

- Pentru închirierea spațiului locativ, reclamanta achită lunar suma de 370 euro, iar anual suma de 4400 euro (contractul de chirie din 23.05.2020 și copiile a 8 bonuri de plată);

- Plata pentru energia electrică este între 65,53 euro și 778,11 euro lunar, în dependență de sezon (copiile a 11 bonuri de plată);

- Extrasul din contul bancar pentru anul 2022 (Unicredit din 30.06.2022) probează o multitudine de operațiuni de plată, multe dintre care făcute pentru întreținerea celor doi copii);

- Doar pentru perioada 01.01.2021-31.12.2021 reclamanta a achitat suma de 669,20 euro pentru hrana copilului ***** (cantina școlară) și pentru aceiași perioadă suma de 533,60 euro, pentru hrana copilului *****;

- Pentru anul 2021, plata pentru transportul public al elevei *****, a fost doar pentru 3 luni (septembrie-noiembrie 2021) în sumă de 217,50 euro.

Susţine că nici unul dintre înscrisurile menționate supra nu sunt luate în calcul, apreciate prin prisma argumentelor părții reclamante și examinate la întocmirea hotărârii contestate cu apel anume acestea, pe lângă cele expuse de reclamantă, conturează necesitățile materiale ale celor doi copii minori din speță.

Invocă că în context, prima instanță nu aplică prevederile de drept material inerente speței, ceea ce a dus la soluționarea eronată a pricinii civile vizate în prima instanță, considerând că, din economia normelor conținute în art. 75 alin. (2) CF și art. 76 alin. (1) CF, instanța de judecată, chiar dacă pârâtul are un salariu permanent, poate încasa pensia de întreținere în mărime fixă, dacă aceasta este în interesul superior al copiilor minori, iar despre acest aspect, partea reclamantă a accentuat clar în cererea de chemare în judecată, în pledoariile în fața instanței de judecată.

Susţine că, nici asupra oportunității încasării în mărime fixă a pensiei de întreținere, nici asupra aplicării cumulative a art. 75 alin. (2) CF și art. 76 alin. (1) CF, prima instanță nu se expune, ceea ce a dus la soluționarea eronată a cauzei vizate de prima instanță, contrară interesului superior al copiilor minori din speță.

Consideră că, instanța de judecată recurge la o interpretare defectuoasă a

normelor de drept material conținute la art. 110 CF în sensul că doar în ipoteza în care are loc modificarea stării materiale a debitorului obligației de întreținere, poate fi modificat cuantumul pensiei de întreținere. O astfel de interpretare eronată a normelor de drept material rezultă din următoarele alegații expuse în motivația hotărârii contestate și anume: „Reieșind din dispozițiile art.75 alin.(2) și art.110 Codul familiei, modificarea cuantumului pensiei de întreținere poate avea loc în cazul schimbării stării familiale a părintelui care achită pensia de întreținere".

Susţine că în esență, o atare teză a instanței de judecată înseamnă o interpretare contrară interesului superior al copiilor din speță și esenței obligațiilor de întreținere a copiilor minori, inerente în relațiile dintre părinți și copiii acestora. Sau anume interesul major al copiilor minori și nicidecum modificarea stării materiale a pârâtului, urmează a fi factorul de bază pentru soluționarea corectă a cauzelor privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere.

Invocă că, conform celor expuse de partea reclamantă, necesitățile de întreținere ale celor doi copii minori au crescut vertiginos în raport cu momentul inițial al încasării pensiei de întreținere a acestora. Mai mult decât atât, informațiile expuse de BNS al RM, conturează aceleași concluzii de fapt, în sensul în care chiar în raport cu aceste momente, încasarea pensiei de întreținere în cuantum de 1000 lei lunar, pentru fiecare copil minor în parte, nu mai este (demult) actuală.

Indică că prima instanță se contrazice pe sine însuși reținând schimbarea datelor privind evoluția cuantumului minimului de existență de la data ultimei încasări a pensie de întreținere și pe de altă parte, menționând ca anume schimbarea stării materiale a pârâtului este determinantă pentru soluționarea justă a cererii de chemare în judecată.

Or, a priori, debitorul pensiei de întreținere, pârâtul *****, are un interes direct de a se eschiva de la executarea acestei obligații (fapt care rezultă din conduita acestuia atât la etapa prejudiciară - când a ignorat cererea prealabilă a reclamantei cât și în fața primei instanțe - prin folosirea cu rea-credință a faptului că mai are un copil minor) or acesta, concepând noi copii, era conștient de obligațiile preexistente de întreținere a fiicelor sale minore, ***** și *****.

Cu alte cuvinte, faptul ca pârâtul concepe alți copii, nu poate pune copiii săi minori (fiicele) într-o stare materială defavorabilă sau interpretat în sensul reducerii semnificative a obligației de întreținere a copiilor săi - așa cum a realizat prima instanță.

Consideră că factorul de bază și scopul litigiilor privind drepturile copiilor

minori și inter alia și litigiilor privind drepturile de întreținere ale copiilor minori *prin prisma cărora* urmează a fi soluționate litigiile vizate *este interesului superior al copilului* minor, astfel încât soluția instanței de judecată pe marginea unor astfel de categorii de litigii să corespundă *în cel mai optim mod* anume interesului superior și major al copilului minor.

Indică că necesitățile de întreținere ale copiilor minori, odată cu trecerea timpului, urmează a fi apreciate că fiind *doar în continuă creştere,* astfel susţine că având în vedere vârsta copiilor minori din speță în momentul stabilirii pensiei de întreținere prin hotărârea *Judecătoriei Cimişlia, sediul central din 27.11.2018* (***** - de 9 ani și ***** - de 5 ani) în raport cu situația din prezent (în care primul copil are vârsta deja de 13 ani iar cel de-al doilea de 9 ani), precum și creșterea semnificativă a valorii minimului de existență conform informațiilor oferite de BNS al RM, cuantumul pensiei de întreținere inițial nu mai este actual și nu mai asigură, în mod corespunzător, interesele de întreținere ale celor doi copii minori, urmând a fi, în mod semnificativ, extins, ținând cont de necesitățile de întreținere actuale ale celor doi copii minori.

Susţine că în sensul celor precizate, chiar dacă pârâtul este angajat (IGSU al MAI), se impune necesitatea încasării lunare a pensiei de întreținere a copiilor minori comuni, *în mărime bănească fixă,* a câte 2000 lei lunar. Având în vedere faptul că conform datelor prezentate de *Biroul Național de Statistică,* valoarea minimului de existență pentru un copil cu vârsta de la 7 la 17 ani, pentru anul 2023 *cuantumul lunar* al pensiei de întreținere pentru copiii minori comuni, în mărime de 2000 lei lunar, este *unul rezonabil.* Or, având în vedere *interesul superior al copilor* minori vizați în speță, instanța urmează a ține cont de valoarea minimului de existență, cuantumul pensiei de întreținere a copiilor minori *putând depăşi* ½ cotă-parte din acest *minim.*

Indică că privitor la pretenția vizând încasarea cheltuielilor suplimentare de.tratament ale minorelor ***** și *****, se impun *următoarele precizări:*

Menţionează că reclamanta a suportat, în mod unipersonal, o serie de cheltuieli legate de tratamentul stomatologic al minorelor ***** și *****. Astfel, minorele au beneficiat și continuă să beneficieze de tratament stomatologic în cadrul clinicii „Studio Dentistico Dott. Fenio" din localitatea Saint Angelo din Piove, Padova, Rep. Italia.

Cheltuielile care urmau a fi suportate la începutul tratamentului menționat, au fost expuse în devizele *estimative* în privința lui ***** și în privința lui *****,

anexate la cererea de chemare în judecată.

Astfel, susţine că pentru plata tratamentului menționat reclamanta a achitat următoarele sume de bani: pe data de 06.05.2022 în sumă de *167 euro;* pe 11.04.2022 în sumă de 75 *euro;* pe 11.04.2022 în sumă de *65 euro,* pe 06.05.2022 în sumă de *167 euro;* pe 31.05.2022 în sumă de *182 euro,* pe 31.05.2022 în sumă de *202 euro,* pe 01.07.2022, în sumă de *137euro,* pe 01.07.2022 în sumă de *217 euro.*

Ulterior, reclamanta a mai suportat și alte cheltuieli legate de plata aceluiași tratament și anume: pe data de 12.09.2022 în sumă de *92 euro;* pe data de 14.09.2022 în sumă de *1002 euro;* pe data de 13.10.2022 în sumă de *1002 euro;* pe data de 14.10.2022 în sumă de *1002 euro;* pe data de 17.10.2022 în sumă de *1052 euro.*

În total reclamanta a suportat cheltuieli pentru tratamentul stomatologic al minorelor în sumă de *5362 euro,* iar jumătate din aceasta sumă constituie *2681euro.*

Menţionează că tratamentul minorelor ***** *și* ***** presupun mai multe cheltuieli, care *nu pot fi puse exclusiv* pe umerii reclamantei.

Or, conform rigorilor de drept citate supra, este în obligația ambilor părinți de a participa *în mod egal și efectiv* la cheltuielile legate de tratamentul copiilor minori comuni.

Invocă că tratamentul stomatologic din speță încă continuă, reclamanta urmând de a suporta și cheltuieli suplimentare în acest sens.

Astfel, consideră că prin prisma art. 79 CF, contrar celor reținute de prima instanță, cheltuielile vizate se integrează perfect în categoria celor care urmează a fi încasate de la pârât.

Reiterează că, prima instanță, interpretând eronat norma vizată a reținut că: „*Or, în primul rând, cheltuielile suportate de reclamantă în legătură cu tratamentul stomatologic al copiilor, este unul de ordin estetic, care dacă nu s-ar fi efectuat ar fi pus în pericol viața și sănătatea copiilor și nu cade sub incidența circumstanțelor excepționale prevăzute de lege, iar în al doilea rând, reclamanta tranșant, de sine stătător a decis să trateze copii într-o altă țară, cu un nivel de trai și costuri mult mai ridicate, fără a coordona faptul dat cu tatăl copiilor privitor la aceste cheltuieli*".

Deci invocă că, instanța de judecată reține că doar cheltuielile a căror neefectuare ar pune în pericol viața și sănătatea copiilor ar fi compensabile, prin

prisma art. 79 CF, ceea ce este eronat, or enumerarea cazurilor expuse de legiuitor în această normă nu este una exhaustivă.

Consideră că, este contrară rigorilor dreptului material precitat, bunei-credințe dar și intereselor „superioare" a celor copii minori din speță ca cheltuielile legate de tratamentul stomatologic al acestora să fie puse doar pe umerii reclamantei.

Or, după „teza" instanței de judecată, reclamanta urma de a se deplasa de mai multe ori, în Republica Moldova, situată la mii de km de Rep. Italia unde locuiesc copiii, pentru ca „pârâtul să suporte cheltuieli mai mici" în sensul tratamentului copiilor minori.

Astfel indică că, instanța pune în centul soluționării pretenției vizate anume pârâtul, tratând cu o totală indiferență interesele materiale ale copiilor, legate de tratamentul acestora și punând această sarcină, aproape în totalitate „pe umerii părții reclamante".

Având în vedere faptul că părinții poartă obligații egale față de copii lor, în ceea ce privește inclusiv și suportarea cheltuielilor suplimentare legate de tratament în caz de boală, se impunea ca instanța de judecată *să dispună încasarea* a o doime din cuantumul cheltuieilor de tratament stomatologic al copiilor minori, conform celor expuse *mai sus.*

Astfel, invocă că toate argumentele precizate supra, prin prisma probatoriului cauzei, nu și-au găsit descrierea, aprecierea și analiza judiciară în hotărârea contestată, fapt contrar și rigorilor art. 239, 240 CPC, hotărârea contestată este motivată prin prisma poziției părții pârâte, fără a trece în revistă înscrisurile prezentate de reclamantă (care nici nu sunt enumerate cel puțin) și a le aprecia prin prisma argumentelor de drept ale acesteia.

Indică că în sensul celor precizate mai sus, având în vedere abaterile de drept și de fapt admise de prima instanță, se impune casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi soluții privind admiterea integrală a cererii de chemare în judecată și respingerea acțiunii reconvenționale.

La data de 04 noiembrie 2023 cauza a parvenit pentru examinare la Curtea de Apel Comrat (f.d.18, vol II).

La data de 15 decembrie 2023 avocatul Todorov Maxim în interesele intimatului Dombrovschi Ion, înaintează cerere de apel incident, în care solicită modificarea hotărîrii Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova prin reducerea cheltuielilor de asistență juridică și cheltuielilor de efectuare a traducerilor proporțional părții admise din acțiune ceia ce constituie 21 % din sumele solicitate

cu acest titlu. (f.d. 41, vol II)

În motivarea cererii de apel incident, indică apelantul că consideră neîntemeiată hotărârea Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova din 24.07.2023 în partea ce vizează încasarea cheltuielilor pentru efectuarea traducerilor și cheltuielilor de asistență juridică. Menţionează că instanța de fond a respins integral cerința reclamantei Dombrovschi Ecaterina referitor la încasarea pensiei de întreținere și a admis acțiunea reconvențională. Totodată referitor la cheltuielile suplimentare a admis doar 11250 lei din 53620 lei (2680 euro x 20 lei). Astfel, instanța de fond a admis circa 21 % din cheltuielile suplimentare solicitate din motiv că pârâtul Dombrovschi Ion le-a recunoscut.

Indică că reclamanta a solicitat cheltuieli de asistență juridică în mărime de 6000 lei, iar 21 % din această sumă reprezintă 1200 lei, însă instanța de fond a încasat 3000 lei, ceia ce contravine art.94 CPC. Susţine că aceiași chestiune se referă și la cheltuielile de efectuare a traducerilor care trebuiau a fi admise până la 21 % din totalul celor solicitate, menţionând că aici încă pârâtul nu pune în calcul și pretențiile respinse de încasare a pensiei de întreținere.

Tot la data de 15 decembrie 2023 avocatul Todorov Maxim în interesele intimatului Dombrovschi Ion, înaintează referinţă la cererea de apel declarată de avocatul Șcheau Igor în interesele reclamantei Dombrovschi Ecaterina, prin care solicită respingerea cererii de apel ca fiind neîntemeiată. (f.d. 42-44, vol II)

În motivarea referinţei, indică intimatul că referitor la pretenția privind încasarea pensiei de întreținere consideră că instanța de fond just a încasat pensia de întreținere în mărime de 1/3 din salariu și alte venituri dar nu mai puțin de minimul de existență de 1500 lei pentru fiecare copil minor.

Menţionând prevederile art. 76 Codul familiei, susţine că conformându-se acestor prevederi legale, instanța de fond a efectuat un calcul matematic elementar destul de simplu pe care nu dorește să îl accepte partea reclamantului Dombrovschi Ecaterina din motive pur subiective. Astfel, indică că ***** este angajat oficiali în câmpul muncii și a prezentat instanței de judecată informația despre salariul mediu lunar care constituie circa 8000 lei. ***** are 3 copii, dintre care doi copii cu Dombrovschi Ecaterina (*****, a.n.2009 și *****, a.n.2003) și copilul *****, a.n. 2019. Menţionează că dacă instanța ar fi încasat 1/3 din salariu și alte venituri din suma de 8000 lei pentru copiii ***** și *****, acest lucru ar fi echivalat cu suma de 2400 lei lunar pentru 2 copii (1200 lei lunar pentru un copil) și ar fi lezat interesele copiilor minori prin faptul că s-ar fi încasat pensia de întreținere sub

minimul de existență care în anul 2022 și anul 2023 constituie circa 3000 lei lunar (adică 1500 lei pentru un copil). Din aceste motive, instanța a aplicat o sistemă alternativă de încasare a pensiei de întreținere, atât sub forma unei cote din salariu și alte venituri, cât și într-o sumă bănească fixă. Dacă salariul lui Dombrovschi Ion va crește, iar 1/3 din salariu vă depăși suma de 1500 lei pentru fiecare copil minor, executorul judecătoresc va încasa din salariu pensia de întreținere. Dacă 1/3 din salariu va constitui mai puțin decât minimum de existență de 1500 lei pentru un copil, executorul va reține 1500 lei lunar.

Indică că în toată cererea de apel se vehiculează despre interesul superior al copiilor minori ce locuiesc cu reclamanta, neglijându-se cu desăvârșire faptul interesului superior și celui de al treilea copil minor *****, a.n. 2019 care de asemenea urmează a fi întreținut și locuiește cu tata. În același timp, toți copii au drepturi egale, și nu au prioritate unul față de celălalt. Acest lucru este indicat expres și în Recomandarea Curții Supreme de Justiție cu privire la examinarea de către instanțele de judecată a litigiilor ce au ca obiect modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor prin prisma art. 75 din Codul familiei nr.92 din 19.09.2016: „ ***Mai mult ca atât, modificarea (micșorarea sau majorarea) cuantumului pensiei de întreținere nu trebuie să favorizeze interesele unui copil în detrimentul altuia, mărimea acesteia trebuie să fie una rezonabilă și echitabilă, determinată în exclusivitate de instanța de judecată a cărei discreție decizională nu trebuie să depășească cadrul legal pertinent”.***

Referitor la mărimea minimului de existență, indică că atât în anul 2022 cât și în anul 2023 minimum de existență pentru un copil minor constituie circa 3000 lei lunar. Menţionează că oficial, pe teritoriul Republicii Moldova copii ***** și ***** sunt domiciliați în raionul Leova, satul Tigheci, adică se aplică minimul de existență pentru sate, iar alegațiile apelantei Dombrovschi Ecaterina că, copii minori locuiesc cu ea în Italia și se suportă cheltuieli legate de chirie, energie electrică, hrană la cantină școlară, transportul public nu pot fi luate în considerație, ***întrucât legislația Republicii Moldova nu garantează nimănui un nivel de trai european (Italia, Germania etc.),*** dar un minim de existență specific nivelului de trai din Republica Moldova. Mai mult ca atât, indică că în instanța de fond, Dombrovschi Ion a menționat că nu a dat acordul ca copii minori să locuiască permanent peste hotarele țării, iar reprezentantul Șcheau Igor a evitat să răspundă la întrebarea dacă Dombrovschi Ecaterina este stabilită cu traiul permanent peste hotarele țării împreună cu copii ***** și *****. Or, art. 1 alin.(4) a Legii nr. 269

din 09.11.1994 cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova stipulează clar că: ***„ (4) în cazul în care minorul își stabilește domiciliul în străinătate,*** este necesar consimțământul, exprimat prin declarație, al ambilor părinți ale căror semnături se legalizează de notar sau de alte persoane abilitate prin lege cu astfel de funcție, iar în cazul altor reprezentanți legali - consimțământul acestora, exprimat prin decizia autorității tutelare teritoriale". La caz, susţine că Dombrovschi Ion nu a dat o asemenea declarație, iar atâta timp cât Dombrovschi Ecaterina nu a cerut acordul lui Dombrovschi Ion la stabilirea domiciliului copiilor minori în străinătate este evident că el nu și-a exprimat nici acordul de a asigura acel nivel de trai european, având un salariu de stat modest în Republica Moldova. Astfel, la acest capitol susţine că apelul urmează a fi respins ca neîntemeiat.

Referitor la cheltuielile de tratament estetic dentar efectuat de către reclamanta Dombrovschi Ecaterina (îndreptarea dinților) în Italia și la prețurile din Italia pe care în prezent le solicită în mărime de 50 % de la Dombrovschi Ion, indică că este necesar de a menționa că prin hotărârea Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 27.11.2018 oficial s-a stabilit domiciliul copiilor minori ***** și ***** cu mama Dombrovschi Ecaterina. La acel moment ***** avea 5 ani iar ***** 9 ani, perioadă din care doar Dombrovschi Ecaterina era responsabilă de starea de sănătate, inclusiv dentară a copiilor. În acea perioadă Dombrovschi Ecaterina nu a solicitat careva asistență financiară pentru a preveni strâmbarea dinților copiilor care se schimbă în perioada adolescenței și a căror stare de sănătate este asigurată inclusiv de către stat prin intermediul polițelor medicale și stomatologiilor de stat. Ulterior, această neglijență de îngrijire a sănătăţii dentare a copiilor este pusă în sarcina lui ***** după prețurile din Republica Italia.

Atrage atenție la cadrul legal a art. 79 Codul familiei, indicând că în primul rând, legiuitorul admite posibilitatea încasării cheltuielilor suplimentare doar pentru **circumstanțe excepționale,** exemplificând cazuri precum: boală gravă, mutilarea copilului minor, cheltuielile pentru îngrijirea copiilor bolnavi de boli grave și mutilare precum și altele asemenea. În al doilea rând, legiuitorul a legat aceste cheltuieli de starea materială și familială a părinților și copiilor și de alte circumstanțe importante. La speță, alte circumstanţe importante este existența altui copil minor ***** la întreținere, salariul de circa 8000 lei lunar, lipsa altor venituri, existența soției Dombrovschi Elena la întreținerea lui ***** care are calitatea de intervenient accesoriu.

Astfel, susţine că cheltuielile estetice de îndreptare a dinților care nu au un

caracter de urgentă, nu pun în nici un pericol viața copiilor în general nu se încadrează în noțiunea de circumstanțe excepționale, însă și în acest caz Dombrovschi Ion a recunoscut parțial aceste cheltuieli, dar după preturile practicate în Republica Moldova, şi nicidecum după prețuri europene. Indică că mai mult ca atât, astfel, de operațiuni stomatologice pot fi efectuate la orice vârstă și nu sunt legate de o anumită vârstă de adolescență, or, reclamanta nu a demonstrat contrariul. De asemenea Dombrovschi Ecaterina, niciodată nu a solicitat suportarea cărorva cheltuieli pentru bilete de avion în vederea îndreptării dinților, iar copii ***** și ***** au fost de mai multe ori în Republica Moldova în timpul verii.

Atrage atenția că reclamanta Dombrovschi Ecaterina se contrazice chiar și în solicitări, or pensia de întreținere o raportează la minimul de existență din Republica Moldova, iar cheltuielile suplimentare care nu au caracter excepțional le raportează după prețurile europene. În același timp, astfel de lucrări de îndreptare a dinților pot fi efectuate cu succes în Moldova la un preț mult mai redus, fapt confirmat prin certificatul anexat la materialele cauzei unde SRL „Dental Excellence” indică fiecare lucrare cât costă în stomatologiile de stat și cât în stomatologia privată din Republica Moldova. Menţionează că prețurile sunt net inferioare prețurilor din Italia. Din aceste motive susţine că Dombrovschi Ion a și recunoscut parțial în limita sumei de 11250 lei acțiunea civilă în această parte.

Susţine că reclamanta Dombrovschi Ecaterina nu a invocat nici norma legală expresă care să permită încasarea cheltuielilor suportate pe teritoriul unui stat european, cheltuielile care nu au un caracter excepțional, nu reprezintă mutilare, nu au un caracter urgent, pot fi efectuate pe teritoriul Republicii Moldova. Or, dacă copii ar fi necesitat un tratament care pe teritoriul Republicii Moldova nu era disponibil, din cauza unei boli grave sau mutilări este evident că în acest caz s-ar putea pune în discuție pretinsele situații excepționale care în prezent nu există.

3. <u>Participarea părţilor în şedinţa instanţei de apel.</u>

În ședința instanței de apel reprezentantul apelantei Dombrovschi Ecaterina – avocatul Şcheau Igor, a solicitat admiterea cererii de apel declarată de partea reclamantă pe motivele expuse în cererea de apel, consideră că instanţa de fond eronat a admis în parte cerinţa privind încasarea cheltuielilor de tratament, eronat dând apreciere prevederilor art. 79 Codul Familiei, or cheltuielile de tratament stomatologic au fost probate prin bonuri de plată şi alte probe materiale, iar poziţia instanţei de fond că tratamentul dentar urma a fi efectuat pe teritoriul

Republicii Moldova, unde preţurile sunt mai reduse, îl consideră eronat, or deplasarea în ţară şi durata procedurilor de tratament, ar fi generat cheltuieli suplimentare pentru reclamantă pentru transport şi chirie, cheltuieli ce aveau să fie suportate doar de reclamantă, prin urmare consideră că cheltuielile de tratament a copii minori în sumă de 2681 euro, urmează a fi încasate de la pîrît în suma solicitată, or ele se încadrează la prevederile art. 79 Codul Familiei.

Referitor la cererea de apel incident, o consideră nefondată şi nemîntemeiată şi solicită respingerea acestuia.

În ședința instanței de apel reprezentantul apelantului incident Dombrovschi Ion – avocatul Todorov Maxim, a solicitat respingerea cererii de apel declarată de reclamanta Dombrovschi Ecaterina ca nefondat, or consideră că instanţa de fond corect şi întemeiat a admis în parte cererea de chemare în judecată şi anume în formula în care au solicitat ei prin cererea reconvenţională, or pârâtul Dombrovschi Ion a recunoscut în parte acţiunea şi a propus o formulă echitabilă atât pentru partea reclamantă cât şi pentru el, de a fi încasată pensia de întreţinere în mărime de 1/3 din salariu şi alte venituri, sau în cazul stabilirii unor venituri ce sunt sub limita de 1500 lei lunar pentru fiecare copil, pensia de întreţinere să fie încasată în cuantum de 1500 lei lunar pentru fiecare copil. Susţine că la moment pârâtul Dombrovschi Ion este angajat în câmpul muncii, fiind prezentată dovada, prin urmare pensia de întreţinere urmează a fi încasată în cotă procentuală din venituri, pentru a asigura respectarea atât a intereselor copiilor minori cât şi a celui ce oferă întreţinere, cu atât mai mult indică că pârâtul mai are la întreţinere un copil minor din altă căsătorie, care de asemenea necesită întreţinere şi drepturile acestuia la întreţinere deasemenea urmează a fi respectate în egalitate cu ale copiilor a căror întreţinere se solicită a fi încasate.

Referitor la apelul incident, indică că instanţa de fond nu a atras atenţia că prin admiterea parţială a acţiunii în partea încasării cheltuielilor de tratament, dispune eronat încasarea cheltuielior judiciare pentru efectuarea traducerilor actelor-probe la cerinţa dată, pentru suma integrală solicitată de partea reclamantă ca cheltuieli de tratament, ceea ce o consideră ca eronat, or instanţa urma să calculeze şi să încaseze cheltuielile judiciare în proporţia cuantumului cerinţei admise.

Solicită respingerea cererii de apel declarată de partea reclamantă ca nefondat, şi admiterea cererii de apel incident, pe motivele de fapt şi de drept indicate.

În ședința instanței de apel pârâtul Dombrovschi Ion, a susţinut poziţia avocatului său Todorov Maxim.

În ședința instanței de apel intervenientul accesoriu Vicol Elena, a susţinut poziţia avocatului Todorov Maxim.

În ședința instanței de apel apelanta Dombrovschi Ecaterina, fiind legal citată despre data, ora și locul examinării cauzei în ședința de judecată nu s-a prezentat, ultima fiind reprezentată de avocatul Şcheau Igor, care a cerut examinarea cauzei în lipsa acesteia.

Potrivit prevederilor art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, *neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului*.

Astfel, Colegiul judiciar a considerat necesar de a examina cauza în lipsa apelantei Dombrovschi Ecaterina.

4. <u>Termenul legal de declarare a apelului.</u>

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, *termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel*.

În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii judecătoriei Cimişlia sediul central a fost pronunțat la data de 24 iulie 2023, iar apelul nemotivat a fost depus de avocatul Şcheau Igor în interesele reclamantei la data de 02 august 2023, Colegiul judiciar constată că cererea de apel a fost declarată în termenul legal.

Potrivit art. 362^1 alin. (1) Cod e procedură civilă *În cadrul procesului în care se judecă apelul depus de apelant, intimatul este în drept, după expirarea termenului de apel, să depună apel în scris, inclusiv în formă electronică prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Apelul incident se depune nu mai tîrziu de data depunerii referinţei la cererea de apel.*

Prin încheierea Curţii de Apel Comrat din 24.11.2023, şi adusă la cunoştinţă intimatului Dombrovschi Ion şi avocatului acestuia Todorov Maxim, la data de 04.12.2023, s-a acordat termen de 10 zile pentru prezentarea referinţei la cererea de apel şi explicat dreptul de a înainta cerere de apel incident. (f.d.32-33, 36, 38, vol II)

La data de 13 decembrie 2023, avocatul Todorov Maxim, în interesele intimatului Dombrovschi Ion, declară apel incident împotriva hotărârii Judecătoriei

Cimişlia sediul Leova din 24.07.2023, (f.d.41, 45, vol II), colegiul judiciar constatând că cererea de apel incident fiind declarat în termenul legal.

5. <u>Aprecierea instanţei de apel.</u>

Examinând materialele pricinii şi analizând în complex argumentele şi criticile expuse în scris, respectând limitele judecării apelurilor inserate la art. 373 Cod de procedură civilă, cu respectarea principiului disponibilității părţilor de a dovedi circumstanţele pe care le invocă drept temei a obiecţiilor sale, Colegiul judiciar conclude asupra netemeiniciei apelului declarat de partea reclamantă și necesităţii respingerii acestuia, şi temeiniciei apelului incident declarat de partea pârâtă, cu necesitatea admiterii acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 373 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă, *instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă*.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a) *Cod de procedură civilă*, *instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărîrea primei instanţe*.

Totodată potrivit art. 385 lit. b) Cod de procedură civilă, *instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să modifice hotărîrea primei instanţe*.

În conformitate cu art. 239 Cod de procedură civilă, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată*.

Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres, obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conţinutul celor relatate, Colegiul reţine că sarcina instanţei de apel derivă reieşind din dispoziţiile art. 373 Codul de procedură civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

Conform practicii CtEDO instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze doar la însuşirea motivelor și concluziilor date de instanţa inferioară. (*Hirro Balani vs Spaniei*, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; *Georgiadis vs Greciei* nr.21522/93 din 29.05.1997, §43).

Potrivit art. 8 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale nr. 1950 din 04 noiembrie 1950, care prevede că, orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private şi de familie, a domiciliului său şi a corespondenței sale, instanța de apel indică că, nu este admis amestecul unei autorităţi publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege şi dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea naţională, siguranţa publică, bunăstarea economică a ţării, apărarea ordinii şi prevenirea faptelor penale, protejarea sănătăţii sau a moralei, ori protejarea drepturilor şi libertăților altora.

În corespundere cu art. 6 § 1 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale şi jurisprudenţa CtEDO, instanţele de judecată sunt obligate să motiveze hotărârile sale, care vor trebui să conțină circumstanţele cauzei constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile referitor la admiterea sau respingerea acţiunii, alte chestiuni ce au fost soluționate în cadrul judecării pricinii, legea materială şi/sau procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii, argumentele instanţei în caz de respingere a unor probe prezentate de participanţi etc.

Conform art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel*.

Conform art. 130 alin. (3) Cod de procedură civilă, *fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea pricinii*.

Referitor la apelul declarat de partea reclamantă, colegiul judiciar motivează următoarele.

Din materialele cauzei instanța de apel a stabilit că, la data de **31 octombrie 2022,** avocatul Șcheau Igor, în interesele reclamantei Dombrovschi Ecaterina înaintează acţiune civilă către Dombrovschi Ion în care solicită modificarea mărimii pensiei de întreținere datorate de pârât, prin încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantei, a pensiei de întreținere a copiilor minori comuni ai părților, ***** a.n. ***** și *****, a.n.***** în mărime fixă a câte 2000 lei lunar (*în total 4000 lei lunar*), din momentul depunerii prezentei cereri și până la atingerea majoratului de către copii, încasarea din contul pârâtului în beneficul reclamantei a cheltuielilor suplimentare de tratament (stomatologic) ale copiilor ***** și ***** în mărime de 2681 euro și încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamatei a tuturor cheltuielilor de judecată suportate de reclamantă în legătură cu prezenta pricină civilă.

La data de 13 ianuarie 2023 de către reprezentantul pârâtului/reclamantului reconvențional Dombrovschi Ion, avocatul Todorov Maxim a fost depusă acțiunea reconvențională către Dombrovschi Ecaterina, intervenient accesoriu Vicol Elena, în interesele minorului *****, prin care solicită admiterea cererii reconvenționale și modificarea modului de încasare a pensiei de întreținere, stabilit în temeiul hotărârii judecătoriei Cimișlia, sediul central din 27.11.2018, pentru minorii ***** și ***** de la suma de 1000 lei, pentru fiecare copil lunar, sub forma de încasare a pensiei de întreținere în cuantum de 1/3 pentru copii minori ***** şi ***** din salariu și/sau din alte venituri ale lui *****, respingerea cererii de chemare în judecată depusă de Dombrovschi Ecaterina împotriva lui ***** privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori: ***** și ***** de la suma de 1000 lei lunar pentru fiecare copil separat la suma de 2000 lei lunar pentru fiecare copil separat, ca fiind neîntemeiată și încasarea cheltuielilor judiciare legate de achitarea taxei de stat în mărime de 150 lei și asistența juridică.

Prin hotărârea judecătoriei Cimișlia sediul Leova din 24 iulie 2023, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Șcheau Igor, în interesele reclamantei Dombrovschi Ecaterina către Dombrovschi Ion cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori, încasarea cheltuielilor suplimentare de tratament și încasarea cheltuielilor de judecată.

S-a admis integral acțiunea reconvențională înaintată de către reprezentantul reclamantului reconvențional Dombrovschi Ion, avocatul Todorov Maxim către

Dombrovschi Ecaterina, intervenient accesoriu Vicol Elena, în interesele minorului ***** privind modificarea modului de încasare a pensiei de întreținere a copiilor minori.

S-a modificat cuantumul pensiei pentru întreținerea copiilor minori stabilit în baza hotărârii Judecătoriei Cimișlia, sediul central nr.2-827/18 din 27.11.2018.

S-a dispus încasarea de la Dombrovschi Ion în beneficiul lui Dombrovschi Ecaterina pensie pentru întreținerea copiilor minori *****, născută la ***** și *****, născută la*****, în cuantum de 1/3 (o treime) din salariu și/sau alte venituri lunare ale pârâtului, dar nu mai puțin de 1500 (o mie cinci sute) lei lunar, pentru fiecare copil, până la atingerea vârstei majoratului copiilor, începând cu data înaintării cererii, adică din 31.10.2022.

S-a încasat de la Dombrovschi Ion în beneficiul lui Dombrovschi Ecaterina cheltuielile suplimentare de tratament a copiilor minori *****, născută la ***** și *****, născută la*****, în cuantum de 11250 lei (unsprezece mii două sute cincizeci lei).

S-a încasat de la Dombrovschi Ecaterina în beneficiul lui Dombrovschi Ion, cheltuielile judiciare suportate în cadrul procesului pentru achitarea taxei de stat la depunerea acțiunii reconvenționale, în sumă de 150 lei (o sută cincizeci lei).

S-a încasat de la ***** în beneficiul lui Dombrovschi Ecaterina cheltuielile judiciare suportate în cadrul procesului pentru asistență juridică în sumă de 3000 lei, cheltuieli pentru traduceri în sumă de 6400 lei, iar în total suma de 9400 lei (nouă mii patru sute lei).

S-a încasat de la Dombrovschi Ion în beneficiul statului, taxa de stat în sumă de 1080 lei (o mie optzeci lei) de a cărei plată este scutit reclamantul la înaintarea cererii.

În rest, cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Șcheau Igor, în interesele reclamantei Dombrovschi Ecaterina către Dombrovschi Ion cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori, încasarea cheltuielilor suplimentare de tratament și încasarea cheltuielilor de judecată, s-a respins ca neîntemeiată.

În baza art.256 alin.(1) lit. a) Cod de procedură civilă, hotărârea în partea încasării pensiei de întreținere s-a dispus a fi executată imediat.

Ne fiind de acord cu hotărârea emisă de instanța de fond, ***la data de 02 august 2023***, avocatul Șcheau Igor în interesele reclamantei Dombrovschi Ecaterina a înaintat cerere de apel nemotivată, iar ulterior ***la data de 22 noiembrie 2023***, cerere

de apel motivată, prin conținutul căreia a solicitat casarea hotărârii judecătoriei Cimișlia sediul Leova din 24 iulie 2023 şi pronunțarea unei noi hotărâri privind admiterea integrală a cererii de chemare în judecată, cu modificarea mărimii pensiei de întreținere datorate de pârât prin *încasarea* din contul pârâtului în beneficiul reclamantei, a *pensiei de întreţinere* a copiilor minori comuni ai părților, ***** și *****, în mărime fixă a câte *2000 lei lunar (în total 4000 lei lunar), din momentul depunerii* cererii de chemare în judecată și până la *atingerea majoratului* de către copii; încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantei a *cheltuielilor suplimentare de tratament* (stomatologic) ale copiilor ***** și *****, în mărime de *2681 euro;* respingerea integrală a acțiunii reconvenționale înaintate de către pârâtul Dombrovschi Ion privind modificarea modului de încasare a pensiei de întreținere a copiilor minori și încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantei a *tuturor cheltuielilor de judecată* suportate de reclamantă în legătură cu prezenta pricină civilă, în prima instanță și instanța de apel.

Instanţa de apel, verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanţe în colaborare cu motivele apelului, ajunge la concluzia că hotărîrea instanţei de fond este una legală și întemeiată în raport cu apelul declarat de către partea reclamantă, iar apelul urmează a fi respins ca nefondat din următoarele considerente.

Apelantul avocatul Şcheau Igor în interesele reclamantei Dombrovschi Ecaterina, la baza apelului declarat invocă, că încasarea pensiei de întreţinere în cotă procentuală din salariu şi alte venituri lunare, este una contrară intereselor copiilor, considerând că suma solicitată de 2000 lei lunar pentru fiecare copil este o sumă rezonabilă.

Colegiul judiciar analizând materialele cauzei stabileşte că pârâtul Dombrovschi Ion, este angajat oficial în câmpul muncii, iar conform certificatului de salariu nr. 923 din 14.11.2022 (f.d. 84, vol II), acesta având un salariu mediu de 8000 lei lunar, ceea ce permite a conclude că încasarea pensiei de întreţinere din contul pârâtului în cuantum de 4000 lei lunar, ar depăşi limita stabilită de prevederile art. 75 alin. (1) al Codului familiei, care prevede limita pensiei de întreţinere pentru doi copii minori nu mai mult decât 1/3 din veniturile lunare.

Totodată este de remarcat că pârâtul Dombrovschi Ion, mai are la întreţinere încă un copil minor din a doua căsătorie, (f.d. 183, vol II), prin urmare cerinţei de încasare a pensiei de întreţinere în sumă bănească fixă în suma solicitată de 4000 lei lunar, ar afecta şi drepturile de întreţinere a celui de-al treilea copil, în contextul

venitului lunar raportat supra.

La acest aspect colegiul judiciar găseşte fondată şi întemeiată soluţia instanţei de fond privind încasarea pensiei de întreţinere sub formă de cotă din salariu şi alte venituri, această soluţie fiind expres reglementată de norma legală şi va asigura respectarea drepturilor tuturor părţilor la întreţinere, cu atât mai mult că instanţa de fond a stabilit şi un plafon minim limită de 1500 lei, în cazul în care veniturile lunare vor fi mai mici decât acest plafon.

Referitor la încasarea cheltuielilor de tratament în sumă de 2681 euro (1/2 din costul total al serviciilor medicale), colegiul judiciar găseşte nefondată şi această cerinţă a părţii reclamante, or după cum a reţinut şi instanţa de fond, cheltuielile suportate de reclamantă în legătură cu tratamentul stomatologic al copiilor, este unul de ordin estetic şi care dacă nu s-ar fi efectuat, nu ar fi pus în pericol viața și sănătatea copiilor, astfel această situaţie nu cade sub incidența circumstanțelor excepționale prevăzute de lege.

Este de menţionat că art. 79 Codul familiei prevede că *(1) În caz de litigii şi de circumstanţe excepţionale (boală gravă, mutilare a copilului minor sau a celui major inapt de muncă, necesitatea achitării cheltuielilor privind îngrijirea acestora etc.), în lipsa contractului între părţi, instanţa judecătorească poate obliga pe fiecare dintre părinţi să participe la cheltuielile suplimentare generate de aceste circumstanţe.*

(2) Modalitatea participării părinţilor la cheltuielile suplimentare, precum şi cuantumul acestor cheltuieli sînt stabilite de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părinţilor şi copiilor şi de alte circumstanţe importante. Cuantumul cheltuielilor suplimentare se stabileşte într-o sumă bănească fixă, ce va fi achitată lunar.

(3) Instanţa judecătorească poate obliga părinţii să participe la cheltuielile suplimentare deja făcute, precum şi la viitoarele cheltuieli suplimentare.

Astfel, având în vedere că acest tratament dentar nu era o urgenţă majoră, aceste intervenţii medicale urmau a fi consultate şi cu partea pârâtă ca părinte şi parte la cheltuieli de tratament şi de comun acord să convină la modul, locul şi aportul fiecăruia la cheltuielile de tratament.

Or, pârâtul *****, nu neagă şi nu refuză participarea la suportarea cheltuielilor de tratament, doar că acesta a acceptat restituirea cheltuielilor bazate pe preţurile locale din Republica Moldova, pentru acelaşi tratament primit de copii, şi care în ţară sunt mai mici decât în Republica Italia.

Este de menţionat în acest sens probarea de către partea pârâtă prin prezentarea certificatului nr. 1 din 03 mai 2023 eliberat de medic stomatolog. (f.d. 217, vol. I)

La acest aspect, întrucât partea reclamantă nu a probat că tratamentul dentar al copiilor minori era o urgenţă sau o situaţie excepţională conform prevederilor art. 79 Codul familiei, colegiul judiciar găseşte nefondată cerinţa apelantului privind admiterea integrală a cerinţei de încasare a cheltuielilor de tratament în sumă de 2681 euro (1/2 din costul total al serviciilor medicale), respectiv soluţia instanţei de fond şi în această parte este una corectă şi legală.

Referitor la apelul incident declarat de partea pârâtă/reclamantul reconvenţional, colegiul judiciar îl găseşte fondat din următoarele considerente.

Prin hotărârea judecătoriei Cimișlia sediul Leova din 24 iulie 2023, s-a încasat de la Dombrovschi Ion în beneficiul lui Dombrovschi Ecaterina cheltuielile suplimentare de tratament a copiilor minori *****, născută la ***** și *****, născută la*****, în cuantum de **11250 lei (unsprezece mii două sute cincizeci lei)** şi s-a încasat de la Dombrovschi Ion în beneficiul lui Dombrovschi Ecaterina cheltuielile judiciare suportate în cadrul procesului pentru asistență juridică în sumă de 3000 lei, **cheltuieli pentru traduceri în sumă de 6400 lei**, iar în total suma de 9400 lei (nouă mii patru sute lei).

Potrivit cererii de apel incident, apelantul invocă netemeinicia hotărârii instanţei de fond în partea încasării cheltuielilor judiciare pentru traduceri în sumă de 6400 lei, invocând că suma admisă de instanţa de fond ca cheltuieli pentru tratament medical dentar este în cuantum de 11250 lei, iar cheltuielile judiciare au fost calculate din suma de 2680 euro.

Potrivit art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă *Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată.* ***Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii****, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.*

La speţă este de remarcat că partea reclamantă în susţinerea cerinţei sale privind încasarea cheltuielilor pentru tratamentul dentar a copiilor minori, a prezentat probe pentru care a suportat cheltuieli judiciare pentru traduceri în sumă totală de 12800 lei. (f.d. 151, 158, 204 şi 210, vol I)

Instanţa de fond în hotărârea contestată a admis în parte cheltuielile judiciare menţionate în cuantum de 4600 lei.

Colegiul judiciar analizând cuantumul cheltuielilor judiciare pentru traduceri în raport cu cuantumul pretenţiei cheltuielilor pentru tratament, admise de instanţa de fond, care este în sumă de 11250 lei, se atestă o încasare a cheltuielilor judiciare mai mare în raport cu cuantumul pretenţiei admise.

Astfel, luând în calcul că pretenţia reclamantei pentru cheltuieli de tratament dentar a fost în sumă de 2681 euro echivalentul orientativ a sumei de 53600 lei (2681 euro x 20 lei = 53620 lei), şi prin admiterea în parte a pretenţiei doar în cuantum de 11250 lei, adică cu aproximaţie 21 % din cerinţa de 2681 euro, prin urmare şi cheltuielile judiciare urmau a fi încasate în cuantum de 21 % din suma cheltuielilor de traducere din suma totală de 12800 lei.

Prin urmare în temeiul art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, şi faptul admiterii parţiale a cerinţei privind încasarea cheltuielilor de tratament dentar în sumă totală de 11250 lei, urmează a fi modificat cuantumul cheltuielilor judiciare suportate pentru traduceri de la suma de 6400 lei la suma de 2688 lei.

În lumina celor expuse supra, raportând temeiurile de fapt şi de drept invocate de apelanţi în cererile de apel, instanţa de apel găseşte apelul declarat de partea reclamantă ca neîntemeiat care urmează a fi respins, iar cererea de apel incident ca fondat cu admiterea acestuia şi modificarea hotărârii instanţei de fond din 24 iulie 2023, în partea cuantumului cheltuielilor judiciare încasate din contul pârâtului în beneficiul reclamantei, iar în rest cu menţinerea hotărârii instanţei de fond.

În temeiul celor expuse, conducându-se de art.385 lit.a), lit.b), art.art.389, 390, 434 Cod de procedură civilă, colegiul judiciar al Curții de Apel Comrat

D E C I D E:

Se respinge apelul declarat de către avocatul Şcheau Igor în interesele Dombrovschi Ecaterinei, **ca nefondat.**

Se admite apelul incident declarat de avocatul Todorov Maxim în interesele lui Dombrovschi Ion.

Se modifică hotărârea judecătoriei Cimişlia, sediul Leova din data de 24 iulie 2023, adoptată pe cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Șcheau Igor în interesele reclamantei Dombrovschi Ecaterina către Dombrovschi Ion cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori, încasarea cheltuielilor suplimentare de tratament și încasarea cheltuielilor de judecată și acțiunea reconvențională înaintată de către reprezentantul reclamantului reconvențional Dombrovschi Ion, avocatul Todorov

Maxim către Dombrovschi Ecaterina, cu intervenient accesoriu Vicol Elena privind modificarea modului de încasare a pensiei de întreținere a copiilor minori și încasarea cheltuielilor de judecată **în partea cuantumului cheltuielilor de efectuare a traducerilor, micşorînd suma de la 6400 lei pînă la 2688 lei**.

În rest dispozițiile hotărîrii instanței de fond se mențin.

Decizia este definitivă și executorie din momentul pronunțării, însă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție a RM în termen de 2 luni din momentul comunicării deciziei integrale.

Președinte de şedinţă, judecător: Judecător: Judecător:

STARCIUC Ștefan COLEV Grigori FUJENCO Dmitrii